

דף לט.

עין משפט א.

או"ה סימן שצז סעיף יג

יג. יג. לקח מחברו גחלת ביו"ט לא יוליכנה אלא כרגלי הנותן^ג, אבל אם הדליק נר או עץ משלהבת חברו, הרי הוא כרגלי זה שהדליק שאין בשלהבת ממש.

עין משפט ג.

יו"ד סימן קמב סעיף א

א. א. כשם שהאלילים אסורים בהנאה כך כל ההנאות הבאות ממנה אסורות^ד אפי' אם שרפה^ה אסור להנות בגחלת שלה או בפחמין ובאפרה. אבל מותר ליהנות משלהבת^ו שלה.

עין משפט ד.

יו"ד סימן רכא סעיף יב

יב. כ. המודר הנאה מחבירו אסור בגחלתו^ז ומותר בשלהבתו.

יב. כא. המודר הנאה מחבירו תוקע לו בשופר תקיעה של מצוה^ח.

ג. ג. משנה שם. ובשלהבת שאין בה ממש לא חל עליה שביתת בעליה.

ד. ד. מברייתא בביצה דף ל"ט, ואפרה אסור מברייתא בסוף תמורה ומקרא "דלא ידבק בידך מאומה".

ה. ה. היינו אם ישראל שרפה אבל גוי ששרפה זהו ביטולה, כ"כ הט"ז ואז מותר ליהנות מאפרה.

ו. ו. כתב הט"ז בס"ק ג' כשאין שם אלא שלהבת בלבד, אבל אם קשורה השלהבת בגחלת פשיטא דאסור, והיתר השלהבת משום שאין בה ממש. ואף בדיעבד אסור אם נהנה מגחלתה. ש"ך ס"ק ב'.

ז. ז. עיין בסי' קמ"א סעיף י'. ומותר בשלהבתו היינו שמותר להדליק נר בשלהבתו דאין בה ממש. ש"ך ס"ק נ"ז.

ח. ח. מימרא דרבא בר"ה כ"ה ע"א.

הגה: המודר הנאה מחבירו מותר לשחוט לו בהמה בריאה ט אבל אסור לשחוט לו מסוכנת.

עין משפט ז. אר"ח סימן שצז פעיף יד

יד. בור של יחיד י הרי הוא כרגלי בעליו, ושל אנשי אותה העיר כרגלי אנשי אותה העיר, ושל הפקר כרגלי הממלא כ.

עין משפט זז. אר"ח סימן שצז פעיף טו

טו. נהרות ומעיינות הנובעים הרי הם כרגלי הממלא ל, ואם היו באים מחוץ לתחום לתוך התחום, ממלאים מהם בשבת וביו"ט.

עין משפט ט. אר"ח סימן שצז פעיף טז

טז. מילא מים מבור של הפקר לצורך חברו הרי הם כרגלי הממלא מ.

עין משפט י. יו"ד סימן רכד פעיף א

א. ראובן שאמר לשמעון הריני עליך חרם, או הרי אתה אסור בהנאתי ראובן מותר בהנאת שמעון, ושמעון אסור בהנאת ראובן. ואם אמר לשמעון הרי אתה עלי חרם ראובן אסור בהנאת שמעון

ט. הט"ז חלק על דין זה דאין לך הנאה גדולה מזו מה ששוחט לו ומתירנה לו באכילה, וע"כ כתב דאין לסמוך על הוראה זו לענין נדרים דאיסור גמור הוא.

י. היינו ממי גשמים או שלגים אבל מים נובעים הרי הוא כרגלי הממלא, מ"ב אות ל"ב, ועיין באות י"ח במנחת אשר.

כ. דכל דבר של הפקר מי שמגביה אותו קנה אותו והוברר הדבר למפרע ששלו.

ל. אפי' של יחיד דכיון שניידי לא קנו שביתה אצל בעליהן, מ"ב אות ל"ז.

מ. אפי' אחרי שמסרם לידו, והטעם אף דקיי"ל המגביה מציאה לחברו קנה חברו, שם מגו דזכי לנפשיה זכי לחבריה, וכיון דלא זכה חברו אלא מכח הממלא הרי הם כרגליו, ועיין בבאור הלכה שהרבה חולקים על זה, מ"ב אות ל"ט.

ושמעון מותר בהנאת ראובן.^ג

אמר הריני עליך חרם ואתה עלי, שניהם אסורים ליהנות זה מזה, ומותרים בדברים שהם בשותפות^ה לכל ישראל כמו הר הבית והעזרות, ואסורים בדברים שהם בשותפות לבני אותה העיר^ו כמו בית כנסת^ז והתיבה והספרים, ותקנתם שיקנו חלקם שיש להם בו לאחר ונמצא שאין אחד נהנה מחבירו.

וי"א שהם מותרים בכל דבר שאין בו דין חלוקה.^ח

הגה: מי שהשאיל את ביתו לביכנ"ס ע"פ תקנת ר"ג אינו רשאי לאסרה על אחד מבני הקהל אא"כ יאסרנה על כולם.^ט

דף לט:

י"ד סימן רכד סעיף א

עין משפט א.

עין בסעיף הקודם

י"ד סימן רכו סעיף א

עין משפט ב.

א. שנים שהיו שותפים בחצר ונדרו הנאה זה מזה אם יש בחצר דין

ג. ממשנה נדרים מ"ז ע"ב.

ד. שם במשנה שהפקירו עולי בבל לכל ישראל.

ה. שם במשנה, וכך פסק הרמב"ם בפ"ז מנדרים.

ו. היינו מדינא, אבל מצד התקנה כפי שהורו הראב"ד וכל חכמי דורו אין אדם יכול לאסור חלקו בביהכנ"ס ולא מספרים ואם אסר אין איסורו איסור, וכן כתב הב"ח, וכ"כ המחבר באו"ח סי' קנ"ג סעיף ט"ו. ש"ך ס"ק א'. ושם מצד התקנה אבל כאן זה מדינא, ויכול לאסור.

ז. כ"כ הר"ן, וכר"א בן יעקב דקיי"ל כוותיה, וא"כ בביכנ"ס אין בו דין חלוקה, כ"כ הש"ך, אבל הט"ז כתב דמגמ' משמע דיש בו דין חלוקה ואסור כדעה ראשונה.

ח. ב"י בשם א"ח וכל בו סי' קט"ז.

חלוקה חל הנדר^ר, ואסורין ליכנס בו עד שיחלקו ואז יכנס כל אחד בשלו, ואם אין בו דין חלוקה לא חל הנדר^ש ומותרין ליכנס בו, בין אם הדירו זה את זה בין הדיר אחד מהם לאחד מן השוק מנכסיו, ובלבד שאותו אחד מן השוק נכנס לצורך השותף השני, בין שהוא צריך לשותף או השותף השני צריך לו, אבל ליכנס בו שלא לצורך אסור.

הגה: שנים שהיה להם מקום ביחד בביהכנ"ס ואמר אחד לחבירו חלקי יהיה לך הקדש ודאי כוונתו לאוסרו עליו, אבל אם אמר יהיה הקדש ולא אמר "עליך הקדש", לא כוון אלא שיהיה הקדש לעניים^ה ומותר חבירו ליהנות ולישב במקום.

הגה: אם היו שותפין בדבר המטלטל אם יש בו דין חלוקה אסורין בו, ואם אין בו דין חלוקה מותרין בו^א.

ח"מ סימן רמט סעיף א

עין משפט ה.

א. המגביה מציאה עבור חבירו אע"פ שלא אמר לו כלום זכה לו^ב.

ר. ממשנה נדרים מ"ה ע"ב, וכאוקימתא דרב יוסף שם בדף מ"ו ע"ב, ודין חלוקה היינו ד' אמות על ד' אמות לכל אחד, כמו שכתוב בחו"מ סי' קע"א סעיף ג'.

ש. והטעם דיש ברירה, ופי' הרא"ש והר"ן בשם הרשב"א דכיון דעל כרחך שלחבירו קנוי לו החצר ללכת בכולו כי אין בו דין חלוקה אין כח ביד חבירו השני לאסרו עליו, דהוי כאוסר דבר ששייך לחבירו על חבירו דלא נאסר, והיינו יש ברירה שכל עת שעולה לחצר אנו רואים כאלו מקום דריסתו קנוי לו לבדו דעל תנאי זה נקנית להם החצר מתחלה, וכיון שאין חבירו יכול לכופו לחלוק, וברירה זו מעיקרא קנייה היא דהוי כמאן דזכי להיות קנוי לכל אחד בפני עצמו בשעה שידרוך בה כף רגלו בשעת דריסתו, וכך הסכים המהרש"ל, ובזה מיושב הא דאמרינן בעלמא דבדאורייתא אין ברירה, שברירה של כאן לא דמי לברירה דעלמא מטעם המוזכר. ש"ך ס"ק ד'.

ת. מ"מ אם פירש אח"כ למה התכוון אם להקדש עניים או לבדק הבית הכל לפי פירושו. ש"ך ס"ק ז'.

א. עיין באו"ח סי' תרנ"ח סעיף ז' בהרמ"א, ובטור חו"מ סי' ק"פ.

ב. מב"מ ח' ע"א ורמב"ם פי"ז מגזילה הלכה ג'. ופירושו הדבר שראובן אמר בשעת הגבהת המציאה מעל גבי קרקע הריני מגביה מציאה זו כדי לזכות בה לשמעון, קנאה שמעון ואין ראובן יכול לחזור בו. סמ"ע ס"ק א'. והש"ך בס"ק א' כתב דלדעתו אפי' לא

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ו.

או"ח סימן שצז סעיף יז

יז. היו לו פירות מופקדים בעיר רחוקה וערבו בני אותה העיר לבא אצלו, לא יביאו לו מפירותיו, שפירותיו כמוהו^א, והוא שייחד להם קרן זוית^ד אבל בלא ייחד להם מקום הרי הם כרגלי המופקדים אצלו.

אמר ראובן בשעת הגבהתה כלום אלא מודה שכוונתו היתה לכך זכה שמעון. ובפעמוני זהב הביא פוסקים שכולם ס"ל כהש"ך. ועוד הביא שם בראובן ושמעון שנכנסו ערבים בעד לוי לסוחר אחד ומת לוי, ועמד ראובן ותפס מנכסי לוי ע"ח הערבות וגם לחשבון חוב אחר שחייב לו לוי, ושמעון טוען שמעולם לא תפס ראובן בנכסי לוי לחובו הפרטי אלא לערבות, אם טוען ראובן שמתחילה כשתפס זה היה לצורך הערבות אינו יכול לחזור בו, אבל אם טוען שמתחילה כשתפס תפסם תחילה לצורך חובו נאמן וזוכה בהם תחילה נגד חובו. כ"כ המהרשד"ם בסי' קמ"ח והרש"ך שם. וכתב הרב פעמוני זהב דלדעת הסמ"ע כאן בס"ק ט' כיון שבשעה שתפס לא אמר שעל דעת הערבות, אפי' יודה אח"כ שלשם הערבות תפס יכול הוא לחזור בו ולומר משטה אני הייתי כך ויכול לחזור ולתופסם לעצמו. ע"ש.

ג. והרי הוא לא ערב.

ד. אבל לא קיבל עליו הנפקד חובת שמירה, מ"ב אות מ'.